

לפרשת בלק – תשע"ב

קדושה פרטית וקדושה כללית

אלחי פרישטיק

בפרשתנו אנו נתקלים בנביא בלעם. בלעם הוא דמות יוצאת דופן בתורה; קודם כל, באמצע תיאורי עם ישראל במדבר, התורה מחליטה לפתע לגולל את סיפורו-דבר שדורש הסבר. כמו כן, בלעם הוא אישיות מיוחדת; הוא נחשב כאישיות מיסטית מקובלת בעולם העתיק; בלק מלך מואב שולח שליחים כדי לבקש ממנו באופן אישי לעזור במאבק מול עם ישראל המתקרב, ואם זה לא מספיק- הוא שולח את זקני מדין ומואב גם יחד כדי למצוא פתרון.

באופן נדיר בתורה, אנחנו גם מוצאים שהקב"ה דיבר אליו ישירות (למיטב זכרוני, הפעמים האחרונות שהקב"ה דיבר עם גוי הייתה עם אבימלך מלך גרר ופרעה). חז"ל אף הפליגו ואמרו שבלעם היה גדול ממשה בנבואתו ודרשו: "ולא קם נביא עוד בישראל כמשה" (דברים ל"ד), בישראל לא קם, אבל באומות העולם קם, זה בלעם. כדי שלא יהא פתחון פה לאומות העולם לומר: אילו היה לנו נביא כמשה היינו עובדים לקב"ה."

אני חושב שהפרשה הזאת, וכל התיאורים המיוחדים מאוד שלה על בלעם לא נכתבו סתם, הם באו ללמד אותנו משהו.

בלעם משתייך לקבוצת גדולי רוח שהם יחידים במינם בעמם. הם למעשה מהווים את ההגדרה "קדושה פרטית" (עד כמה שאפשר לקרוא לרשע הזה קדוש). הם באים ביחידות אבל בעוצמה גדולה ובקדושה לה'.

אפילו בימינו, יכול להיווצר מצב שאדם יחיד(חכם מוסלמי למשל) יותר קרוב לה' ויותר קדוש לכאורה מאשר יהודי שלא ראה מימיו תורה ומצוות.

איך זה הגיוני? בגלל שברמת היחידות אותו חכם המוסלמי באמת קרוב לה', הוא באמת מנסה לדעת אותו- ומראה הרבה יותר מאמצים מאשר היהודי שלא ידע מימיו על תורה ומצוות.

אך חסרון גדול יש לאותם גדולי רוח, הם פרטים. לעומתם, עם ישראל הוא עם של קדושה, עם שבכלליותו הוא קדוש- ולכן במהותו הוא הרבה יותר גדול.

הרב קוק זצ"ל כתב במאמרו "למהלך האידיאות בישראל":
"בראשית מסעו של העם הזה, אשר ידע לקרוא בשם הרעיון האלוהי בשם הרעיון האלוהי הברור והטהור בעת השלטון הכביר של האליליות בטומאתה פראיותה, נתגלתה השאיפה להקים ציבור אנושי גדול אשר "ישמור את דרך ה' לעשות צדקה ומשפט"... למלואה של שאיפה זו צריך דוקא, שציבור זה יהיה בעל מדינה פוליטית וסוציאלית וכסא ממלכה לאומית, ברום התרבות האנושית, "עם חכם ונבון גוי גדול", והאידיאה האלוהית המוחלטת מושלת שמה ומחיה את העם ואת הארץ במאור חייה."
כלומר, הרב זצ"ל הבין, שתפקיד עם ישראל בעולם הוא להראות לעולם כולו איך מדינה שלמה מקיימת חיים של קדושה.

והדוגמא הכי טובה לקדושה של העם שלנו, נמצאת בפרשה:
כאשר בלעם מנסה לקלל את ישראל פעם נוספת אחרי שנכשל, הוא רואה את ישראל "שוכן לשבטיו", ורש"י פירש שבלעם עצמו ראה שהעם נהוג בצניעות, כאשר פתחי האוהלים מכוונים זה כנגד זה כדי שלא יוכלו להציץ אחד לשני.